

به نام خدا

مهارت‌های حل مسئله در دانش آموزان

مؤلف :

سجاد ماهری

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: ماهری، سجاد، ۱۳۷۱
عنوان و نام پدیدآور: مهارت های حل مسئله در دانش آموزان / مولف سجاد ماهری.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۶۹ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۸۰۳-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: دانش آموزان - مهارت های حل مسئله
رده بندی کنگره: PN۲۱۵۸
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۱۹
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۷۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: مهارت های حل مسئله در دانش آموزان
مولف: سجاد ماهری
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زبرجد
قیمت: ۶۹۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۸۰۳-۲
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۱۳	روش تدریس حل مسأله
۱۳	دیدگاه تداعی گرایی:
۱۴	تئوری گشتالت دیدگاه تجدید ساختار ادراکی:
۱۵	رویکرد خبرپردازی یا پردازش اطلاعات
۱۷	طرح جورج پولیا پیرامون حل مسأله:
۱۸	راهبردهای روش تدریس حل مسأله
۱۸	راهبردهای مرحله ی نخست:
۱۸	راهبردهای مرحله دوم و سوم:
۱۹	راهبردهای مرحله چهارم:
۱۹	مراحل اجرای الگوی حل مسأله جورج پولیا
۱۹	مرحله نخست: درک و فهم مسأله
۲۰	مرحله دوم و سوم: طرح و اجرای نقشه برای حل مسأله
۲۱	مرحله چهارم: بازنگری (پس نگری)
۲۲	مهارت های مورد نیاز یادگیرندگان، برای حل مسأله:
۲۳	اشتباهاتی که یادگیرندگان ضمن حل مسائل مرتکب می شوند
۲۴	اضطراب ریاضی علت ها و پیامدها
۲۶	جنسیت و اضطراب ریاضی

حل مسأله و اضطراب ریاضی	۲۷
ذهنیت خلاق	۲۹
ضرورت و اهمیت خلاقیت و نوآوری	۳۶
تعاریف خلاقیت	۳۷
تعاریف نوآوری	۳۸
تفاوت خلاقیت و نوآوری	۳۸
تصورات قدیمی و غلط راجع به خلاقیت	۳۸
فرآیند خلاقیت	۳۹
عوامل موثر بر خلاقیت (آماویل ۱۹۸۸)	۴۰
مهارت‌های لازم برای تفکر خلاق و اثر بخش (به صورت فردی)	۴۱
ویژگی های افراد خلاق	۴۳
تاثیر خلاقیت فردی روی سازمان	۴۳
خلاقیت گروهی	۴۴
ایده پردازی گروهی	۴۴
کارهای لازم برای ایجاد خلاقیت و نوآوری گروهی	۴۵
مدیریت تیم های خلاق	۴۵
موانع تفکر و خلاقیت گروهی در سازمان	۴۶
نقش مدیر در پرورش خلاقیت	۴۶
خصوصیات مدیران خلاق	۴۷
خلاقیت در سازمان (گارت لوئیس ۱۳۸۴ ص ۸۰)	۴۷
ویژگی های سازمان خلاق	۴۸

۴۹ محیط سازمان نوآور
۵۰ موانع خلاقیت
۵۳ در اینجا ۱۰ عامل مهم شکست خلاقیت و نوآوری در سازمان ذکر می شود:
۵۴ اقدامات عملی برای سلامت سیستم نوآوری
۵۸ بخش پنجم : پیشینه تجربی پژوهش
۵۸ تحقیقات انجام گرفته در خارج کشور
۵۹ منابع

مقدمه

ما در دنیای کنونی در شرایطی قرار داریم که می بایستی در مورد آن از آگاهی نسبی برخوردار باشیم چون ما چه بخواهیم و چه نخواهیم، رفاه و امنیت و آینده همه مردم و ملل به طرز تفکیک ناپذیری با مسائل جهانی شدن گره خورده است. فرآیند جهانی شدن بویژه در قلمرو آموزش و پرورش بطور اجتناب ناپذیری متاثر از شرایطی است در ممالک پیشرفته جهان برای توسعه و استقرار نظام آموزش نوین خود در جهت پاسخگویی به احتیاجات و حوایج منطقه ای ، کلی و به گونه ای فراگیر در سطح جامعه جهانی مهیا کرده اند بدون توجه به چنین واقعیتی درک چگونگی منشاء سرآغاز و سرانجام تکوین فرآیند جهانی شدن آموزش و پرورش میسر نیست.

پویندگان راه اصلاحات فرهنگی و پیشگامان و نهضت های تربیتی و علمی در جهان سخت بر این باورند که هرگونه تحولات در قلمرو آموزش و پرورش ، بدون بهره گیری از ارجمند ترین و موجه ترین آرای تربیتی متقدمان و پویندگان راه اصلاحات که شالوده های نظری و فکری محکم و استواری را برای اصلاحات و تحولات فرهنگی و آموزش فراهم می سازد امکان پذیر نبوده است. حال اگر سیر تحولات آموزش و پرورش در کشورمان را از قرون گذشته تاکنون مورد مذاقه و بررسی قرار دهیم به این نتیجه می رسیم که یک مضمون فکری منسجمی که بنیادهای نظری و مولفه های آموزش جهانی و اجتماعی را برای حرکت های اصلاح طلبانه آموزش و پرورش ترسیم کند تاکنون وجود نداشته است . لیکن حاصل اغلب این تلاشها ، طی دوره نسبتاً طولانی بیشتر محدود به ترجمه ، تالیف ، انتشار صد ها کتاب درسی و مقالات علمی در زمینه معرفی و شناسایی آرای تربیتی

علماء و فلاسفه قدیم و جدید مغرب زمین از سقراط ، افلاطون ، ارسطو گرفته تا روسو ، پستالوزی ، هربارت ، ماریا مونته سوری و... دورکیم و جان دیویی بوده است .

شواهد موجود بسیاری از آثار بصورت کتاب و متون درسی در دانشگاهها ، مراکز آموزشی منتشر و بتدریج در شکل گیری و تدوین اهداف ، برنامه ها ، روشهای تربیتی میهن عزیزمان در نیم قرن اخیر تاثیر بسزایی برجای گذاشته ، که جریان تولید افکار تربیتی مستقل با مطالبات و تحولات فرهنگی کشورمان همخوانی داشته است . مجموعه تفکرات و آرای عقاید تربیتی دانشمندان قدیم و جدید سایر ممالک جهان و بهره گیری بی چون و چرا ، در تنظیم و تدوین مبانی نظری هرگونه تغییر را به رغم شایستگی توأم با استقلال اندیشه و عمل تربیتی نتوانسته ایم در روند جهانی آموزش و پرورش نقش موثری را ایفاء کنیم . به اعتقاد آموزشگران جهانی برنامه ریزی و اصلاحات آموزشی که صرفاً به سلیقه و اراده مطلق سلسله مراتب و فرهنگ جامعه ، سطح توسعه پیشرفت خاص منطقه و بطور کلی موردنیاز کشور کاملاً مرتبط نباشد نمی تواند راه و روش جدیدی را در بازاندیشی نظام های آموزشی ارائه نماید (کومبز، ۱۹۷۰)

دارابودن اطلاعات و آگاهی و تحول و نوآوری از عوامل اصلی پیشرفت تلقی می شود و شکی نیست که بین تحقق این پیشرفت ها و کارکرد نظام های آموزشی نسبت منطقی وجود دارد . در این زمینه از مدارس و دانشگاهها نیز انتظاراتی هست ، نظام های آموزشی باید بتوانند انسانهایی تربیت کند که در دنیا مولد و در حال تغییر بدرستی ، دنیایی با اختلاف طبقاتی ، فرهنگی ، اجتماعی را شناسایی و ضرورت پاسخگویی در نظام های آموزشی را داشته باشد و بتواند با دنیای نوین با استفاده از آموزش و شکستن انزوای آن ، روزآمد شدن و روش های آموزشی و تغییر محتوای آموزشی متناسب با نیازهای واقعی زندگی نگریسته شود . این آموزش به رموز مدرن مجهز و بدنبال دستیابی به جامعه مدرن و تحولی سازنده پیدا می کند که خودبخشی از جنبش واحد جهانی به حساب می آید . (اوهون ، ۱۹۹۶).

تدریس به عنوان یکی از حرفه های اثرگذار همواره بستر مهمی برای بروز و ظهور خلاقیت حرفه-ای و فردی معلمان، دبیران و مدرسان علاقمند و بانگیزه بوده و هست. بی تردید خلاقیت در تدریس بویژه در شرایطی که امکانات و ابزارهای مناسب آموزشی در دسترس نیست و معلمان در انجام تکالیف حرفه-ای خود با کمبودها و محدودیتهای در منابع مورد نیاز خود، دست به گریبانند، می-تواند به منزله یک پیشران بسیار اثرگذار در نیل به اهداف آموزشی و یادگیری عمل نماید. از طرف دیگر همانگونه که در همه حوزه-های شغلی داشتن مهارت خلاقیت و خلاق بودن در انجام وظایف حرفه-ای در کنار سایر صلاحیت-ها و شایستگی-های کلیدی، در قرن بیست و یکم به منزله یک عامل مهم در موفقیت تلقی می گردد (Henriksen and Mishra, 2013).

امروزه در مدارس، دانشگاهها و تمامی مراکز آموزشی کشورهای توسعه یافته، توجه به آموزش خلاقیت، نوآوری و تربیت افراد خلاق در سرلوحه برنامه های آموزشی و درسی قرار گرفته است. در دنیای کنونی پیشرفت و توسعه هر جامعه را بیش از هر چیز در گرو تربیت نیروهای انسانی کارآمدی میدانند که بتوانند با اندیشه پویا و خلاق خود امکانات بالقوه موجود در آن جامعه را به امکانات بالفعل و قابل استفاده تبدیل نمایند (احمدی، ۲۰۱۱).

آموزش یکی از مهمترین و جنجالیترین فعالیتهای بشری است و به دلیل اهمیت تربیت، نظرگاهها و دیدگاههای متعددی در مورد آن ارایه شده و روز به روز در حال ارایه است. در همه نظریات به سه رکن اساسی فرایند آموزش در قالب یاددهنده، یادگیرنده، و محتوا و مواد آموزشی فرایند یاددهی-یادگیری یا همان تدریس پرداخته شده است (محمودی، صادقی، ۱۳۹۷). هر نظریه یا دیدگاه براساس معرفت-شناسی حاکم بر آن نگاهی متفاوتی نسبت به تدریس دارد. اما نکته مهم این است که امروز برخلاف گذشته تدریس به معنای انتقال دانش نیست، بلکه نقش یاددهنده و یادگیرنده تغییر یافته است (محمودی، ۱۳۹۱) و آنچه مورد توجه جدی قرار گرفته یادگیری مساله محور است.